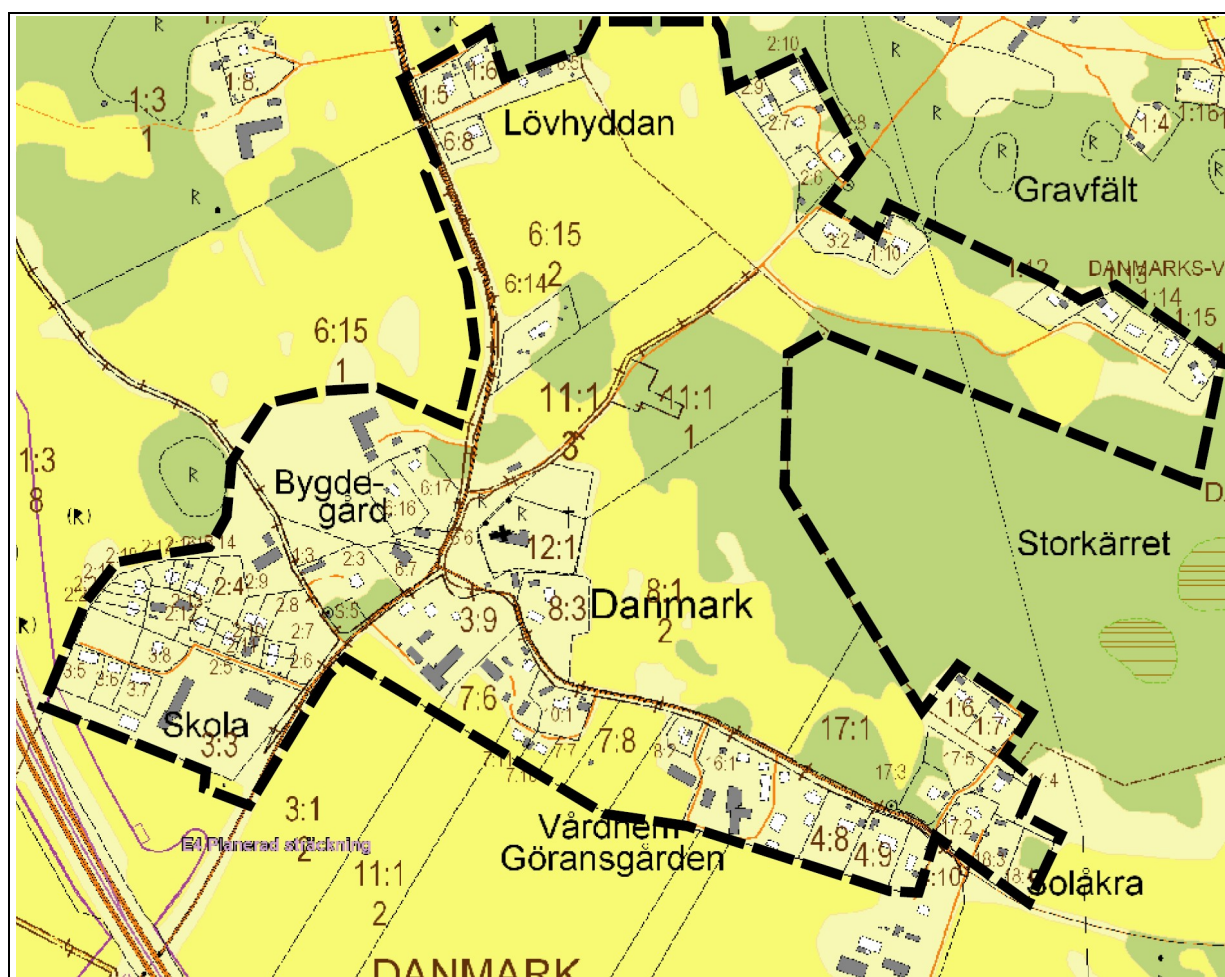

Detaljplan för
Danmarks kyrkby
Uppsala kommun

LAGA KRAFT 2007-09-24

Handläggare: Pernilla Hessling, telefon: 018-727 46 87

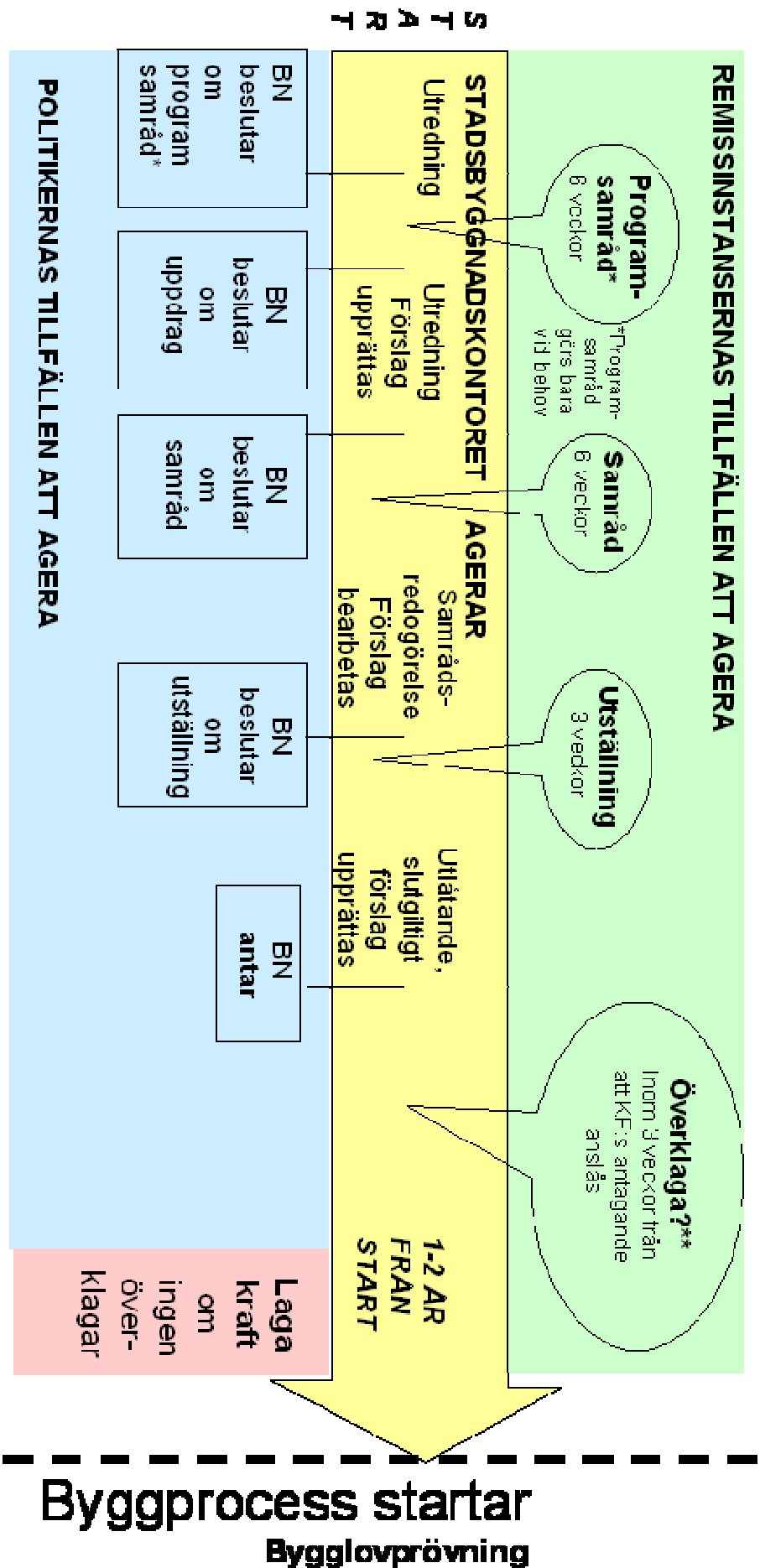
Stadsbyggnadskontoret

Postadress: Uppsala kommun, Stadsbyggnadskontoret • 753 75 UPPSALA • Besöksadress: Stadshuset, Vaksalag. 15

Telefon: 018 – 727 00 00 • Fax: 018 – 727 46 61 • E-post: stadsbyggnadskontoret@ uppsala.se

www. uppsala.se

Detaljplaneprocessen för normalt förfarande, BN antar

Detaljplan för
Danmarks kyrkby
Uppsala kommun

PLANBESKRIVNING

HANDLINGAR

Planförslaget omfattar följande handlingar:

- Plankarta med bestämmelser
- Planbeskrivning inkl. Miljöbedömning steg 1-
Behovsbedömning
- Genomförandebeskrivning
- Fastighetsförteckning

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Danmarks kyrkby utgör en mycket värdefull och väl samlad kulturmiljö i ett attraktivt läge nära Uppsala stad. Intresset att få bygga fler bostäder i anslutning till byn är stort. Detaljplanen för området syftar dels till att möjliggöra ny småhusbebyggelse och dels till att skydda områdets kulturmiljövärden. För att den befintliga bykärnan inte ska förvanskas föreslås inte någon ny bebyggelse i direkt anslutning till den befintliga bykärnan. Det är viktigt att det även i framtiden finns kvar en avläsbar obebyggd öppen zon kring den gamla bykärnan.

Kollektivtrafik finns utbyggd till planområdet. Busshållplatser planläggs så att förbättrade hållplatslägen med väderskydd kan uppföras. En ny gång- och cykelväg föreslås genom planområdet utmed väg 652 för att bl.a. skapa en säker väg till Danmarks skola.

Danmarks församling föreslås få större ytor för ekonomibyggnader o.d. för att möjliggöra mer rationell skötsel och underhåll av kyrkans mark och byggnader. Detta innebär också att Krisslingevägen ges en något ändrad sträckning. Planen föreslår även möjlighet att utvidga kyrkogårdsområdet mot öst.

De nya bostadsbyggnader som föreslås ska utformas med höga krav på anpassning till kringliggande äldre byggnader och kulturlandskap. Därför ställs särskilda krav på bl.a. nya byggnaders färgsättning och placering så att området kan ges en sammanhållen karaktär och god förankring i det lokala kulturlandskapets byggnadstradition. Ett gestaltungsprogram behandlar dessa frågor.

Danmarks kyrkby 2002/20086

Illustrationsplan

UTSTÄLLNINGSHANDLING

PLANDATA

Lägesbestämning

Planområdet är beläget sydöst om Uppsala stad, strax öster om E4. Avståndet mellan centrala delarna av Uppsala stad och Danmarks by är ca 6 kilometer.

Planområdet ansluter i söder till ett vidsträckt och öppet slättlandskap. I öst avgränsas planområdet av ett större skogsparti. I norr och väst ansluter planområdet till ett mer småbrutet landskap med kullar, åkerholmar och gårdsbildningar.

Vid avgränsningen av planområdet har följande faktorer varit styrande:

- § Den värdefulla kulturmiljön inkl. kyrkoområdet behöver ges utökat skydd genom detaljplaneläggning med skyddsbestämmelser. Kulturmiljön inbegriper i detta fall även de smala obebyggda gröna zonerna kring bykärnan samt delar av skolområdet.
- § Kyrkan har uttryckt önskemål om att kunna genomföra utbyggnad av kyrkoområdet med bl.a. utökat kyrkogård, minneslund samt nya ekonomibyggnader.
- § Ny småhusbebyggelse bedöms kunna inplaceras på ett bra sätt i planområdets norra del.
- § Ny bebyggelse är inte lämplig söder om planområdet, främst p.g.a. skydd för landskapsbild samt hänsyn till värdefulla siktlinjer och befintlig hästhållning.

Areal

Planområdet omfattar ca 50 ha.

Markägförhållanden

Fastigheterna Danmark 8:1, 11:1 och 12:1 m.fl. ägs av Uppsala stift och Danmarks församling. Fastigheten Danmarks skola ägs av Uppsala kommun. Inom planområdet finns även flera privata markägare.

Vägverket är väghållare för väg 652 som sträcker genom byn.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplan för Uppsala stad (2002) och Förordnanden

För planområdet gäller Översiktsplan för Uppsala stad (2002). Den befintliga bebyggelsekärnan Danmarks kyrkby betecknas enligt översiktsplanen "samlad bebyggelse, belägen i stadens omland". Generellt gäller att stadens omland ska hållas fritt från ytterligare bebyggelse och anläggningar. Riktlinjerna för omlandet innebär också att ny bebyggelse och anläggningar inte får förvanska upplevelsen av naturkaraktär, landsbygd och kulturhistoriskt landskap eller inskränka möjligheten till friluftsliv. I riktlinjerna ingår också att beakta värdefulla utblickar och landmärken.

Landsvägarna genom Danmarks kyrkby utgör enligt Översiktsplan

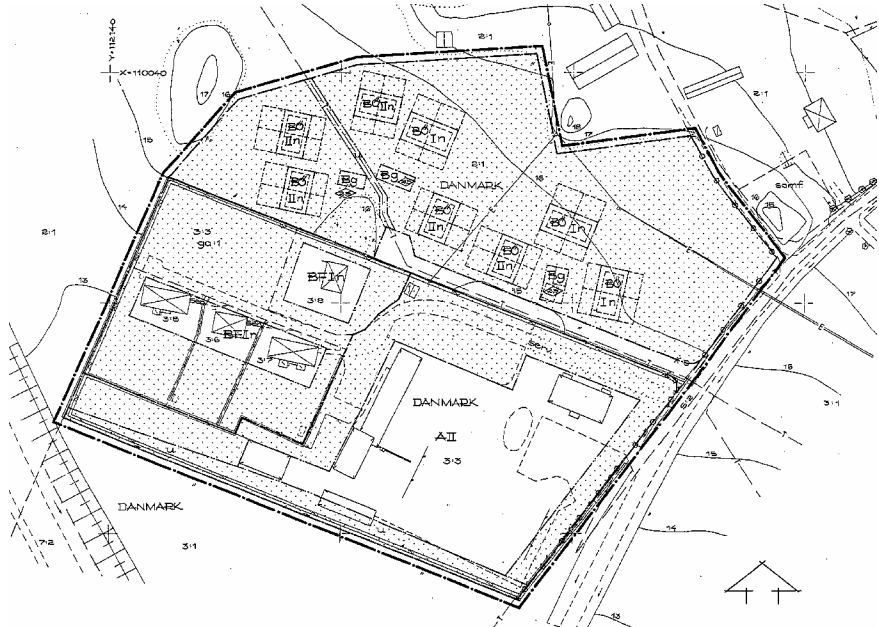
för Uppsala stad (2002) ”befintlig grön länk med rekreativ/ekologisk funktion”. Hela planområdet ingår också i ”Värdefullt landskapsrum”. Riktlinjerna för gröna länkar är bl.a. att de inte bör brytas och att de ska ges sociala eller ekologiska förstärkningar genom åtgärder i form av nya gång- och cykelvägar och/eller genom plantering där så är lämpligt. Riktlinjerna för värdefulla landskapsrum innebär bl.a. att vägar, bebyggelse och anläggningar som kan påverka värdefulla landskapsrum måste utformas med stor hänsyn.

Planområdet innehåller i sin östra del ett område med hagmarks- och skogspartier klassade som skyddsvärda naturområden med ”allmänt skyddsvärde” resp. ”speciellt skyddsvärde”. Skogspartiet öster om Danmarks kyrka avsattes på 1600-talet som kronopark avsedd för kungens jakt och skogen anses ännu bära spår av detta speciella förhållande. Hagmarken direkt öster om kyrkan är mycket vacker och betet som håller marken öppen gör att karaktären av jordbrukslandskap ännu är påtaglig i byns centrala delar. Genom sin speciella naturkaraktär och närheten till skolor i Bergsbrunna och Danmark är markerna öster om kyrkan också klassade som betydelsefulla i egenskap av ”skolornas närnatur” enligt Översiktsplan för Uppsala stad (2002).

Planområdet berörs av ett 400 meter brett reservat för naturgasledning. Reservatets läge är svårt att definiera exakt men bedöms inte påverka befintlig eller föreslagen bebyggelse inom planområdet. I östra delen av planområdet finns en kraftledning av riksintresse.

Danmarks kyrkby ingår i område av riksintresse för kulturmiljövården C41 och inom ”Kommunalt kulturmiljöområde”. Del av området är även klassad som ”Miljö som särskilt väl illustrerar områdets kulturhistoriska innehåll”, objekt U29:1, enligt översiktsplanen. Planområdet har således mycket stora bevarandebestånd med avseende på såväl natur- och kulturlandskap, landmärken och siktlinjer som kulturhistoriskt värdefull bebyggelse.

För del av planområdet gäller detaljplan DP 1116 (1987-10-08) som omfattar Danmarks skola och Brf. Lövkojan.

Slutsatser av programsamrådet för planområdet

Överensstämmelse med Översiktsplanens riktlinjer

Kommunledningskontoret konstaterade att programmet för Danmarks kyrkby avvek från riktlinjerna i översiktsplanen om att hålla stadens omland fritt från ytterligare bebyggelse. Man begärde därför en tydlig motivering till avvikelserna och en analys av hur just detta programområde förhåller sig till övriga aktuella utbyggnadsområden för småhus i staden och i stadens närhet, framförallt Jälla och Skölsta och på längre sikt också Bergsbrunna, när det gäller frågor som rör landskapsbild, trafik, kommunala investeringar etc. En sådan jämförelse finns utarbetad och visar bl.a. att det utbud av småhustomter som kan tillskapas med planläggning inom stadens nuvarande gränser är begränsat och inte helt kan tillgodose efterfrågan på i lantlig miljö. För Danmark gäller även att här redan finns befintliga kommunala investeringar i form av skola och VA med ledig kapacitet till skillnad från bl.a. Skölsta och Jälla. Planen för Danmarks kyrkby innebär också att värdefulla in- och utblickar kan bevaras och skyddas och att den nya bebyggelsen endast blir synlig från ett mycket begränsat parti i omgivande landskap. Den visuella påverkan på stadens omland blir således begränsad. En ytterligare aspekt är att planarbetet för Danmark har kommit förhållandevis långt i jämförelse med övriga nämnda planuppdrag för småhus. Bergsbrunna, Skölsta och Jälla bedöms för närvarande ha

en längre planeringshorisont.

Lokalisering av nya villatomter

Flera samrådsparter menade att antalet föreslagna villatomter var för många och att placering av nya villor i byns södra del inte kan utföras helt i enlighet med programförslaget. Detta har inneburit att föreliggande planförslag inriktats på att minska antalet nya tomter till ett drygt femtiotal samt att bevara den gröna och obebyggda smala zon som omger den gamla bykärnan och som är så viktig för avläsbarheten av den gamla bykärnan. Hästhållningen i den södra delen av byn innebär också hinder för att lokalisera nya bostadstomter till byns södra del. Djur (häst-)hållning kan också anses vara en viktig del av byns karaktär som bidrar till ett öppet landskap, bevarade naturvärden och en lantlig prägel. Man bör därför undvika att försämra möjligheterna till djurhållning i och i anslutning till byn.

Marken öster om kyrkan utgörs av en vacker och ännu använd betesmark. Betesmarken bidrar till att förankra byn i historien och upprätthåller en gräns mellan byns gamla kärna och omgivningen.

Upplåtelseformer, bostadstyper

Flera yttranden har efterlyst inslag av andra bostadstyper och upplåtelseformer än småhus för att uppnå en allsidig boendesammansättning. Denna målsättning har dock inte kunnat tillmötesgå i planförslaget. En detaljplan kan i detta fall inte styra upplåtelseformen då marken är privatägd. Det finns dock inte något hinder för att bostäder inom planområdet upplåts med hyresrätt av privata aktörer.

Beträffande bostadstyper kan nya större byggnader i fler än två våningar inte anses vara förenliga med byns småskaliga karaktär. Det har inte heller framkommit några kommunala önskemål om att planen ska innehålla förskola och gruppboende. Planen medger

därför endast nya småhus. Dessa får uppföras i maximalt två våningar och med mycket högt ställda krav på utformning av nya gator och byggnader för att tillgodose de höga kraven på skydd av bl.a. landskapsbild och kulturmiljö.

Hästhållning, allergi

Programmet beskrev den hästhållning som finns vid fastigheten Danmark 3:9. Miljö- och hälsoskyddsnämnden konstaterade därvidlag att ett avstånd på minst 200 meter bör hållas mellan häststall/rasthage och ny bostadsbebyggelse. Detta innebär att nya bostäder är svåra att lokalisera till byns södra del.

Med föreliggande planförslag är avståndet mellan denna fastighet och det föreslagna nya småhusområdet ca 350 meter. I detta fall kan det också anses vara lämpligt att göra en avvägning mellan möjligheter till fortsatt djurhållning i byn till gagn för såväl kulturmiljö, rekreation och landskapsbild och den påtalade risken för allergipåverkan. Mellan den aktuella fastigheten och den nya småhusbebyggelsen i planområdets norra del finns även kyrkan och ett skogsparti. Detta bör bidra till att minska exponeringen för allergiframkallande partiklar, även om den förhärskande vindriktningen är syd-västlig och därmed ogynnsam för planområdets norra del.

Hästhållning kan vara en viktig och uppskattad fritidssysselsättning och bidrar till att bevara byns lantliga karaktär och förankring i jordbrukslandskapet.

Idrott, rekreation, Linnéstigen

Yta för bollspel på gräs har efterlysts av Danmarks skola. Detta har inte kunnat tillgodoses genom planläggning. Inom det nya småhusområdet i norra delen av planområdet finns dock mark som inte får bebyggas och som är avsedd att kunna användas för bollspel, men då i huvudsak för spel och lek av mer spontan karaktär. Den ytan ska skötas som gemensamhetsanläggning.

Flera yttranden i programsamrådet uppmärksammade behovet av att bibehålla/förbättra tillgängligheten till naturområden samt att det finns biotopskydd för åkerholmar i odlingslandskapet.

Den mark i norra planområdet som avses att bebyggas med småhus utgörs av åkermark som idag är mycket svårtillgänglig som rekreationsmark. Det nya småhusområdet ges även flera genomgående allmänt tillgängliga grönstråk och på så sätt bedöms att tillgängligheten till bl.a. skogar och fornlämningsområden snarare kan förbättras med planförslaget. Den föreslagna gång- och cykelvägen genom byn innebär också att barnens och allmänhetens möjligheter till säker rörelse mellan olika delar av byn förbättras.

Planen innebär heller inte att åkerholmar bebyggs. Biotoper knutna till åkerholmar i odlingslandskapet bör därför inte skadas.

Flera yttranden uppmärksammar att Linnéstigen sträcker genom byn. Linnéstigens sträckning påverkas dock inte av planförslaget (stigens ungefärliga sträckning finns illustrerad på plankartan). Det får också konstateras att stigen inte är utmärkt/skyltad, vilket vore önskvärt. Skyltning av stigens sträckning kräver dock inte detaljplaneläggning och kan utföras ändå.

Cykelväg, parkering etc

Ett flertal yttranden, bl.a. Danmarks skola, har lyft fram behovet av en mer säker gång- och cykelväg genom byn. Man har även påpekat att tillägg av fler boende medför en trafikökning samt att en ny tågstation i Bergsbrunna kan medföra ökad genomfartstrafik. Man anser också att situationen avseende bussarnas turtäthet och hållplatsernas placering inte är bra. Kyrkan har också efterlyst behov av bättre parkeringsytor.

Den föreslagna detaljplanen innebär att en ny gång- och cykelväg kan anläggas för att förbinda Danmarks skola med det föreslagna småhusområdet i den norra delen av planområdet. På så sätt förbättras trafiksäkerheten i anslutning till bykärnan. Det är också, såsom flera yttranden påpekar, önskvärt att etablera en separat cykelbana mellan Danmark och Bergsbrunna. En sådan cykelväg är dock mycket kostsam då sträckan är lång och sannolikt kräver ombyggnad av såväl tunnel under E4, ombyggd bro över Sävjaån samt planskildhet vid järnvägsspåret öster om Bergsbrunna. En sådan ombyggnad har för närvarande inte någon finansiering. Frågan om en ny cykelväg mellan Danmark och Bergsbrunna kommer emellertid att studeras vidare i samband med arbetet för en ny strukturplan för Bergsbrunna med kringområden. Detta kommer då också att ske i samråd med Vägverket som är väghållare på den aktuella sträckan mellan Danmark och Bergsbrunna.

Hållplatslägen för buss kommer förutom i bykärnan att medges vid det nya småhusområdet samt i anslutning till skolan. Turtätheten kan dock inte styras genom planläggning, men det nya småhusom-

rådet bör medföra att busstrafikeringen ges ett bättre resandeunderlag vilket på sikt kan främja ökad turtäthet.

Kyrkans behov av större parkeringsytor bedöms kunna lösas i anslutning till Krisslingevägen.

Arkeologi

Länsstyrelsen, Kulturnämnden och Danmarks Hembygdsförening har yttrat sig över behovet av att utföra arkeologiska utredningar i anslutning till de områden som kan komma att bli bebyggda. En sådan utredning har utförts och vederbörlig hänsyn har tagits till undersökningens resultat. Planen bedöms därmed inte utgöra något hot mot områdets fornlämningar.

Teknisk försörjning

Vattenfall AB Värme menar att planområdet inte kan anslutas till stadens fjärrvärmenät. Miljö- och hälsoskyddsnämnden menar att vattenburen värme knuten till gemensamhetsanläggning skall användas och att förnybara energikällor förordas vid fastbränsleeldning.

Detaljplanen medger uppförande av gemensam närvärmecentral i anslutning till det nya småhusområdet. Ytan är markerad med E, se plankarta. Värmecentralen kan t.ex. nyttja träpellets och bör kunna förbindas med fler byggnader inom eller i nära anslutning till Danmarks by. Detaljplanen innebär dock inte att en sådan lösning måste genomföras utan detta får ses som en tekniskt möjlig och miljömässigt motiverad lösning för områdets uppvärmning. De nya småhusen avses att förses med vattenburen värme.

VA- och avfallsnämnden framförde yttranden som innebär att ny bebyggelse bör införlivas i den allmänna VA-anläggningen vid lämpliga anslutningspunkter och att dagvattenhanteringen ska utredas i detaljplanearbetet. En VA-utredning har utförts genom SWECO Viak (2005-11-28). Den VA-lösning som förordas där är i linje med de önskemål som VA- och avfallsnämnden framfört. Dagvatten kommer i största möjliga mån att omhändertas lokalt genom att dagvatten avleds till grönytor och befintliga diken.

Miljöbedömning

Enligt PBL 5:18 ska bestämmelserna i MB 6:11-6:18 och 6:22 tillämpas om ett genomförande av en detaljplan kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (Eu-direktiv 2001/42 EG). Vid betydande miljöpåverkan ska en miljöbedömning av planen göras under vars process en miljökonsekvensbeskrivning tas fram.

För att kommunen ska kunna ta ställning till om en detaljplan medför en betydande miljöpåverkan eller inte görs för alla detaljplaner en behovsbedömning utifrån förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, bilaga 2 och 4. Behovsbedömningen ska samrådas med länsstyrelsen och byggnadsnämnden ska fatta ett

speciellt beslut kring huruvida ett genomförande av en detaljplan kan anses leda till en betydande miljöpåverkan eller inte.

Byggnadsnämnden har, med behovsbedömningen som underlag, i samband med beslut om utställning den 2006-09-21 även tagit beslut om att ett genomförande av aktuell detaljplan inte medför betydande miljöpåverkan enligt MB 6:11. En miljöbedömning behöver därför inte göras.

Den samlade bedömningen av behovsbedömningen redovisas under rubriken "Krav på miljöbedömning".

Behovsbedömningen i sin helhet, byggnadsnämndens beslut samt länsstyrelsens yttrande finns att ta del av på kommunens hemsida och på Stadsbyggnadskontoret.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Mark och vegetation

Planområdet utgörs av en mosaik av berg, morän och glaciallera. Marken är relativt flack med en generellt svag sluttning mot söder. Kyrkan och äldre gårdsbildningar markerar topografiska höjdlägen.

Den gamla bykärnan präglas av väl uppvuxna och stora trädgårdstomter. Det stora antalet uppvuxna träd och häckar ger byn en mycket trivsamt karaktär och bebyggelsen har därmed en genuin förankring i landskapet. Vegetationen inom planområdet i övrigt är mycket omväxlande och följer av den markanvändning som under mycket lång tid präglat detta relativt småskaliga och småkuperade landskapsavsnitt. Särskilt värdefulla biotoper och värdefull växtlighet kan väntas återfinnas i anslutning till hagmarken öster om kyrkan samt i anslutning till skogsbryn och åkerholmar. Någon detaljerad inventering av områdets växtlighet finns dock inte utförd. Ny bebyggelse bedöms inte påverka skyddsvärd växtlighet.

Vägarna genom Danmarks kyrkby kantas på flera håll av karaktäristiska trädrader som medverkar till att skapa trevliga entréer till bykärnan. Flera av träden, längs framför allt väg 652 söderut, är i dålig kondition och bedömning görs att dessa inom en snar framtid kommer att behöva ersättas. Planerad cykelbana längs väg 652 söder om kyrkan föreslås därför läggas intill vägbanan vilket innebär att trädraden här kommer att behöva tas ner. Förutsättningarna för befintliga träd på intilliggande tomtmark kommer därmed att förbättras. Förslaget bedöms ändå ge viss negativ påverkan på den kulturhistoriska miljön i stort då gatusektionen förändras men påverkan bedöms vara acceptabel. Sektioner som visar förslag till utformning av ny gång- och cykelväg redovisas i senare avsnitt om Cykeltrafik.

Fotot visar landsvägens (väg 652) sträckning från söder i riktning mot kyrkan. På vägens västra sida finns en trädrad belägen på tomtmark. Träden är dock i dålig kondition och bedömning görs att de inom en snar framtid kommer att behövas tas ner.

Det nya småhusområde som föreslås i planens norra del ska utformas med trädrader utmed den genomgående bilvägen. Träden anger då gatans riktning och ger området en tydlig och vacker grundstruktur. Det är även önskvärt att tomter avgränsas med häckar i likartad karaktär så att gatorna ges ett sammanhållet uttryck. Lämpligt växtmaterial för gatuträd och häckar redovisas i Gestaltungsprogrammet.

Genomgående gäller att marknivån inte bör förändras inom planområdet eftersom detta kan medföra behov av slänter och stödmurar vilket inte är i överensstämmelse med byns historiska karaktär. Vid höjdsättning av nya vägar, tomter och byggnader bör man eftersträva en mycket god anslutning till befintlig marknivå.

Geoteknik

En geoteknisk utredning har inte genomförts. Det föreslagna nya småhusområdet bör dock ha förhållandevis goda geotekniska förutsättningar trots att marken domineras av lera. Leran bör inte vara särskilt djup. Området är relativt högt beläget och omges av bergkullar och moränmark. Byggherren bör utföra en geoteknisk utredning under det fortsatta planarbetet.

Markföroreningar

Områdets historiska markanvändning som åkermark indikerar inte förekomst av markföroreningar.

Radon

Byggherren bör utföra radonundersökning för att klarlägga före-

komst av markradon och tillse att lämpliga byggnadstekniska åtgärder vidtas för att tillförsäkra en radonsäker boendemiljö.

Kulturmiljö

Byn i landskapet

Kyrkan var förr i tiden mer än en religiös samlingspunkt. Den var centrum i socknen och därför fick kyrkan en central plats i samhället även rent fysiskt. I Danmarks kyrkby ligger kyrkan, med medeltida anor, centralt placerad inte bara i byn utan även i landskapet. Den är placerad på en höjd för att kunna ses ännu tydligare i det annars flacka landskapet.

Danmarks kyrka sedd från norr – ett vackert landmärke synligt från stora delar av slätten kring Uppsala.

Byn utgör en s.k. ”klungby” belägen mitt i ett slättland omgivet av bruksbar mark. Gårdarna har fått sin placering genom kyrkans läge, samtidigt som de är placerade för att inkräkta så lite som möjligt på den odlingsbara jorden. Byns struktur och den gamla vägsträckningen som går genom byn är bevarad sedan 1700-talet.

Tillägg har gjorts under främst 1940- och 1980-tal men det finns fortfarande en markant gräns mellan den nya och gamla bebyggelsen i form av grönstråk. Byn avgränsas än idag av öppen mark eller odlingsmark och har fått behålla sin karaktär av ”byn på slätten”. Denna gräns/öppna grönyta är viktig att bibehålla för att byns historiska framväxt ska vara fortsatt avläsbar.

Flygfotografi över Danmarks by taget under 1950-talet. Bilden visar den gamla bykärnan med gårdarna placerade tätt intill kyrkan. Till vänster i bild ses Danmarks då relativt nybyggda skola med tillhörande tjänstebostäder. Skolan placerades en bit ifrån bykärnan. Den gamla bykärnan bör bevaras och nya tillägg bör inte ske på ett sådant sätt att gränsen mellan den gamla byn och nya byggnader och anläggningar suddas ut.

Den tydliga gränsen mellan den gamla bykärnan och senare tids bebyggelse tillägg gör tillsammans med byns övriga karaktärsdrag att den har en särskild pedagogisk tydlighet. Byns utveckling och förändringar är väl avläsbara. Man kan tydligt förstå byns placering i landskapet samt dess ursprungliga utsträckning. Grönyta som föreslås skyddas för detta ändamål har markerats med beteckning n_3 och q_4 enligt plankartan.

Bymiljön

Gårdarna i byn ligger med sina huvudbyggnader mot den ursprungliga vägen och ladugårdarna ut mot odlingsmarken. Att byn fortfarande är väl samlad kan antas bero på att byn i slutet av 1700-talet genomgick storskiftet. Byar som genomgått detta skifte behövde sällan splittras när de senare genomgick laga skifte.

Tomterna är stora och avgränsas naturligt av vägar samt riklig vegetation, främst träd och buskar. Gårdsmiljöerna är fortfarande välbevarade med ett flertal ekonomibyggnader. Det ger byn en enhetlig karaktär och ökar förståelsen för det äldre jordbrukslandskapet. Sammanfattningsvis kan bymiljön kort beskrivas på följande sätt.

- Skiftad by med karaktär av en oskiftad by
- Riklig vegetation
- Välbevarade gårdsmiljöer

- o Stora tomter
- o Enhetlig karaktär

Kulturvärden i övrigt

Fornlämningar

Markerna omkring Danmarks kyrby innehåller ett flertal fornlämningar. De flesta kända fornlämningar är belägna på kullar i odlingslandskapet men lämningar kan även finnas på åkermark. En arkeologisk utredning har utförts i det område som föreslås planläggas för ny småhusbebyggelse i planområdets norra del (Upplandsmuseet, 2004-10-26). Utredningen utfördes med s.k. sökschaktsgrävning över hela det berörda markområdet. Man konstaterade då att endast en fornlämning belägen i den nordligaste delen berördes av exploateringen. Sannolikt utgörs lämningen av ett förhistoriskt boplatsoområde samtida med de närliggande redan kända lämningarna. Länsstyrelsen föreslår därmed att denna del ska undantas från exploatering och ges skyddsbestämmelse i detaljplan. Fornlämningsområdet läggs in som kvartersmark, fornlämningsområde (forn) med en bestämmelse "Områden med fornlämningar. Förbud att gräva eller täcka över marken." Länsstyrelsen bedömde vidare att det för övriga delar inom det studerade arkeologiska utredningsområdet inte föreligger hinder för utbyggnad med hänsyn till Kulturminneslagens bestämmelser.

Linnéstigen

Genom planområdet löper den s.k. Linnéstigen, "Herbatio Danensis", på sin väg från Bergsbrunna i riktning vidare mot Hammarby och Lövsta. Stigens sträckning är inte utmärkt med skyltning i anslutning till byn men den sträckning som Linné använde finns dokumenterad i litteratur och den ungefärliga sträckningen är illustrerad med punktprickad linje på plankartan.

Byggnadsminnen

Danmarks kyrka inkl. kyrkogården är skyddad enligt 4 kap. Kulturminneslagen (KML).

Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse

Kulturhistoriska kvaliteter för de enskilda byggnaderna

Flera av de enskilda byggnaderna i byn har specifika kulturmiljövärden som bidrar till byns särpräglade karaktär. Följande egenskaper i den befintliga bebyggelsen kan anses vara särskilt viktiga att tillvarata.

- Huvudbyggnader
  - o Sadeltak med röda lertegelpannor
  - o Låg takvinkel
  - o Träfasad målad med röd slamfärg
  - o Bevarade snickerier
  - o Låg skala

- Ekonomibyggnader
  - o Sadeltak
  - o Träfasad målad med röd slamfärg
  - o Bevarade snickerier
  - o Knuttimring
  - o Svarta portar och vindskivor

Nedan följer ett urval bilder som visar exempel på befintliga karaktärsfulla och kulturhistoriskt värdefulla byggnader i Danmarks kyrkby. Bilderna visar att det finns värden i många olika bebyggelse typer, d.v.s i såväl bostadshus, ekonomibyggnader, skola etc.

Kaplansbyggnaden

Bygdegården

Skolan och tjänstebostäderna har tidstypiska arkitektoniska värden.

Bevarade och karaktärsfulla ekonomibyggnader.

Liten äldre bostadsbyggnad.

En av byns äldsta bevarade byggnader.

Ekonomibyggnad med inslag av svart i färgsättningen. Svart är en återkommande färg på flera platser i byn.

Rekommendationer för att säkerställa kvaliteterna

För att säkerställa bymiljöns karaktär ska eventuella tillbyggnader anpassas till den befintliga byggnadens volym och placering i byn. För den pedagogiska tydligheten bör även ekonomibyggnaderna bevaras. Ändrad användning får förekomma om den är anpassad till byggnadernas och byns kulturhistoriska värde. Styckning av tomter och nybyggnation i byns kärna bör så långt som möjligt undvikas. För att bevara kopplingen mellan gårdarna bör plank inte tillåtas.

Plankartans skydds- och varsamhetsbestämmelser

Varsamhetsbestämmelser gäller generellt för alla byggnader men specificeras i detaljplanebestämmelser som "k". En byggnad som har skyddsbestämmelser får inte rivas. I detaljplaner betecknas de med bestämmelsen "q". Bokstaven "Q" reglerar enbart användningen men skyddar inte mot rivning eller förvanskning.

Q   Användning ska anpassas till byggnadens kulturhistoriska värde.

Skyddsbestämmelser

- q₁   Byggnaden får inte rivas eller flyttas.
- q₂   Takform och utvändiga snickerier som fönster, dörrar m.m. ska bevaras.
- q₃   Kyrkogårdens plan och mur ska bevaras. Byggnadens fasad, fönster och portöppningar ska bevaras. Byggnadens fasta interiör ska bevaras intakt.
- q₄   Grönområde ska bevaras.

Varsamhetsbestämmelser

- k₁   Tillbyggnader, takfönster och takkupor är ej tillåtna.
- k₂   Fasad och tak ska vara av samma material, färg och

- utförande som befintligt eller ursprungligt. Takvinkeln och takhöjd ska vara som befintligt.
- k_3 Utvändig tilläggisolering är ej tillåten.
- k_4 Om- och tillbyggnader ska föregås av antikvarisk förundersökning. De kulturhistoriska kvaliteter som anges i planbeskrivningen ska vara vägledande vid förändringar.
- k_5 Underhåll ska ske med traditionella material och metoder.

Utseende

- f_3 Plank får ej anordnas.
- f_4 I händelse av brand eller rivning ska ny byggnad utföras likt den befintliga. Ny byggnad ska anpassas till karaktärsdragen i planbeskrivningen.
- f_5 Utvändig utformning efter särskild bygglovprövning.
- f_6 Utformning ska ske i enlighet med gestaltungsprogram.

Administrativa bestämmelser

- a_1 Utökad bygglovplikt för altaner, solfångare och stödmurar.
- a_2 Byggnader för gemensamma hämtställen för avfall och nätstationer får uppföras efter särskild prövning.

Övrig befintlig bebyggelse

I utkanten av planområdet finns på flera platser grupper av småhus från framförallt 1940- och 1980-tal. I den södra delen finns också ett vårdboende. Befintlig bostadsbebyggelse belägen i nordöstra delen av planområdet är insmugen mellan skogspartier och därmed mindre påtaglig i landskapsbilden.

Bostadsbebyggelse i söder ligger mer synligt i landskapet och här finns flera viktiga siktfält mot bl.a. kyrkan varför särskilda skydds- och utformningsbestämmelser tillämpas. Beteckning f_3 innebär att plank ej får anordnas. För befintlig bebyggelse i den södra delen föreslås bestämmelser som reglerar utformningen, se beteckningar f_3 , k_2 , k_4 samt a_1 .

Bostadsbebyggelse är betecknad **B** och föreslås planläggas för de ändamål som råder idag, med tillägget att inslag av kontor och icke störande verksamhet också får finnas. Vårdboende är betecknad **BD**.

Kyrkoområde

Danmarks kyrka behöver förbättrade möjligheter till rationell drift och förvaltning av kyrka och kyrkomark. En ny plats för ekonomibyggnader m.m. har föreslagits norr om nuvarande avfart mot Krisslingevägen.

För kyrkan och kyrkogården föreslås flera skyddsbestämmelser

som syftar till att säkerställa bevarande av kyrka samt de delar av kyrkogården som innehåller skyddsvärda gravvårdar.

Kyrkan önskar även möjlighet till utvidgning av nuvarande kyrkogårdsområde mot öster. Detta område finns markerat som C_1 på plankarta. Området avses även innehålla en minneslund. Utformningsbestämmelser för ev. tillkommande byggnader (kapell, ekonomibyggnad) inom kyrkogårdsområdet har inte föreslagits och får därmed hanteras med bygglovprövning.

Föreslagen ny småhusbebyggelse i norra delen av planområdet

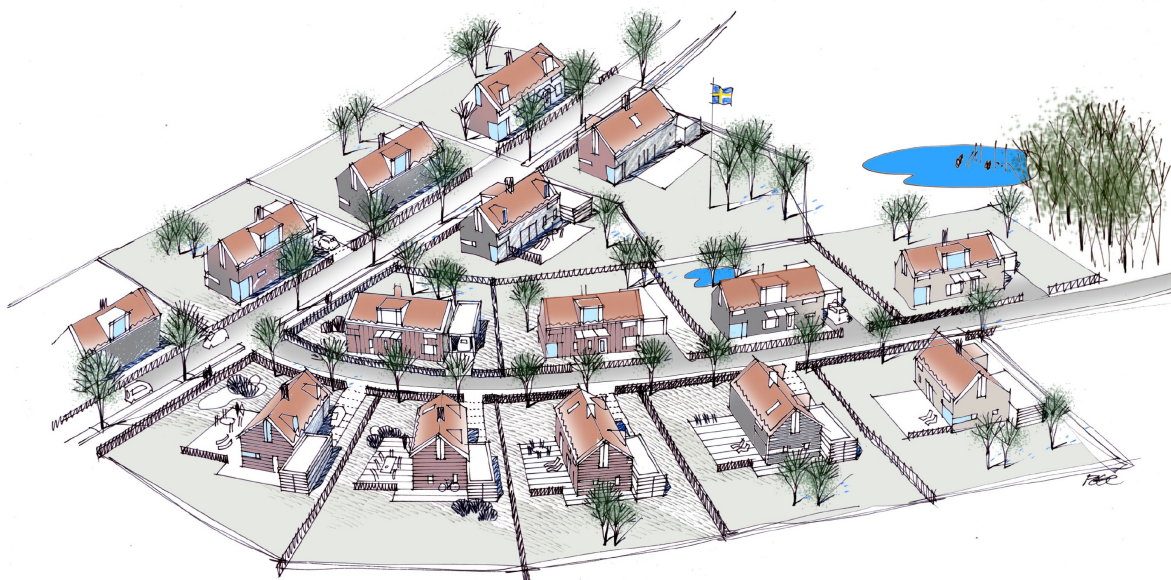
Det är viktigt att ny bebyggelse inte skadar viktiga siktfält och att nya tillägg placeras så att den gamla bykärnans karaktär vidmakthålls. Med detta som utgångspunkt har det dock ansetts vara möjligt att placera ett nytt småhusområde med ett femtiotal hus i planområdets norra del. Området ska utformas med mycket höga gestaltungskrav och arkitekturen ska söka sina förebilder i det traditionella lokala jordbrukslandskapet men ändå återspegla samtida arkitektoniska uttrycksmöjligheter. Det innebär bl.a. att gator ska ges en tydlig gestaltning med trädtrader och att byggnader ska placeras med fasader i liv utmed gata. Gatorna blir då karaktärsfulla och strukturbildande med en tydlig och sammanhållen karaktär. Det innebär också att husen bör ges en likartad takutformning och färgsättning men att det får finnas en modern fönstersättning och variationer i burspråk, takkupor och snickerier. Utformningsregler för färgsättning m.m. av den nya småhusbebyggelsen är betecknade f_1 och f_2 enligt plankartan.

Tomternas storlek varierar mellan ca 850-1200 kvadratmeter. Minsta tillåtna tomtstorlek framgår av beteckning e_1 och e_2 .

Byggnaderna får uppföras med fasader i trä eller puts. Träpanel får vara liggande eller stående. Träbyggnader får färgas röda eller svart i matt utförande enligt anvisad färgskala redovisad i särskilt gestaltungsprogram. Fasader i puts får ges vit eller grå kulör. Snickerier får ges särskild accentfärg efter särskild bygglovprövning.

*Illustration som visar förslag till utformning av nya gator och småhus i planområdets norra del. Denna del av planområdet är mest utsatt i siktfältet från väg 282. Byggnaderna föreslås därför vara endast en våning höga för att inordna sig i landskapet.
Illustration utförd av SWECO FFNS arkitekter.*

*Illustration som visar föreslagen småhusbebyggelse i två våningar längs genomfartsgata och angöringsgata.
Illustration utförd av SWECO FFNS arkitekter.*

Fotomontage som visar inpassningen av ny småhusbebyggelse betraktat från norr vid väg 282 (Almungevägen). Ny föreslagen småhusbebyggelse är återgiven som rödfärgade inslag i bildens mitt. Nya byggnader bedöms kunna inordnas väl i kulturlandskapet.

Fotomontage utfört av SWECO FFNS arkitekter.

Gestaltningssprogram

Ett gestaltningssprogram ska finnas vid bygglovprövning.

Gestaltningssprogrammets riktlinjer ska följas i bygglovskedet.

Framtagna riktlinjer bör komplettera plankartans bestämmelser och sträva mot:

- genomgående enkla och sammanhållande byggnadsvolymer
- materialval och färgsättning som harmonierar med befintlig bebyggelse i bykärnan
- väl definierade och trygga gaturum och gc-vägar
- en ändamålsenlig utformning av områdets park- och grönytor med avseende på t.ex. utrustning och materialval.
- en utformning och färgsättning av framtida närvärmecentral samt gemensamma hämtställen för avfall med hänsyn till omgivningarna.

Skola

Danmarks skola har idag förskoleplats, årskurs 1-6 samt fritidshem. Större barn hänvisas ofta till skolor i bl.a. Bergsbrunna. Danmarks skola har också elever från andra stadsdelar, t.ex. Bergsbrunna och Funbostråket.

Elevunderlaget i området bedöms vika under prognosperioden 2006-2010 enligt Kommunledningskontoret. Det är dock vanligt att elever från närliggande områden väljer Danmarks skola istället för anvisad skola. För närvarande bedöms inte att det finns behov av en utbyggd skola men en framtida utökad bostadsutbyggnad efter stråket väg 282 kan förändra behovet av elevplatser i Danmark.

Beträffande förskola är bedömningen att det drygt femtiotal nya småhus som föreslås utgör ett för litet tillskott för att bära en egen ny förskola. Ett tillskott av förskoleplatser behövs dock sannolikt i närområdet men Barn- och ungdomsnämnden menar att en samordning kommer att ske mellan Danmark-Bergsbrunna-Sävja-Nåntuna-Vilan. En framtida större utbyggnad av Bergsbrunna kan innebära ökat behov av förskoleplatser men det har då bedömts att ny förskola då i första hand bör lokaliseras till Bergsbrunna.

Sociala förhållanden

Trygghet och Säkerhet

Planområdet kan beskrivas som en historisk bymiljö där landsvägen sammanbinder olika delar. Med ökande bilism och större jordbruksmaskiner har genomströmningen av trafik ökat genom planområdet. Trafiksäkerhetsaspekter har därmed blivit alltmer aktuella. För närvarande bedöms dock att trafikintensiteten trots allt är måttlig. Med den nya gång- och cykelväg som planen föreslår bör säkerheten för oskyddade trafikanter förbättras i anslutning till kyrkbyn. Det saknas dock ännu säkra gång- och cykelförbindelser mot angränsande stadsdelar. På sikt är det särskilt önskvärt med ny cykelväg i riktning mot Bergsbrunna, samt även mot den befintliga cykelvägen utmed väg 282. Ytterligare utbyggnad av gång- och cykelväg mot väg 282 och vidare till Uppsala stad ryms dock inte inom aktuell detaljplan.

Tillgänglighet för funktionshindrade

Tillgängligheten prövas i detalj i bygglov- och byggsamrådsskedet. Befintliga byggnader behöver inte tillgängliggöras för funktionshindrade om det skulle innebära att byggnadernas kulturhistoriska värden skadas av förändringen.

Offentlig och kommersiell service

Planområdet saknar offentlig och kommersiell service. Närmaste större serviceutbud finns i östra Boländerna beläget ca 3,5 kilometer från planområdet.

Friytor

I planområdet finns gott om ytor för spontan lek och rekreation. Mindre bollplan och lekytor avses att tillskapas inom det föreslagna småhusområdet i planområdets norra del.

Danelid, idrottsplatsen som hör till Danmarks IF, är belägen ca två kilometer sydväst om planområdet. Här finns ett flertal gräsplaner men cykelväg saknas mellan Danmarks kyrkby och Danelid.

Naturmiljö

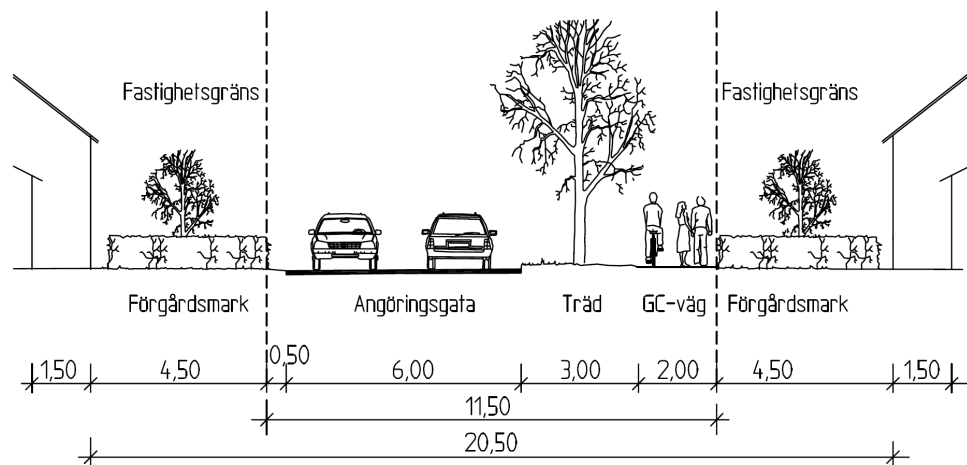
Tillgången till promenadmark och närströvmark är mycket god.

Trafik

Gatunät

Väg 652 är samlande väg för biltrafik till och från planområdet. Området ligger också mycket nära E4 och planerad påfart vid Kumla.

Vägen mellan kyrkan och Krisslinge är privat och förvaltas av en vägförening. Avsikten är att denna väg i och med ny detaljplan inte ska belastas med någon större trafik till planerat småhusområde. Trafik till nytt småhusområde planeras att matas via ny angöringsgata genom området (se principskiss nedan). Detaljplanen avser dock få till stånd en höjning av Krisslingevägens vägstandard. Detaljplaneförslaget medger ett vägområde på 8 meter. Anläggningsförtätningen som berör Krisslingevägen daterad 2001-08-20 ger vägföreningen vissa rättigheter att, inom ytterligare två meter från vägområdeskant, fälla träd och buskar om synnerliga skäl föreligger. En omdragning av Krisslingevägens västligaste del kommer att ske för att få en bättre anslutning till väg 652. Den kvarvarande västligaste biten på kyrkans mark av nuvarande Krisslingevägen kommer därefter enbart att trafikeras av kyrkans interna trafik, företrädesvis anläggningsfordon etc samt nyttjas av fotgängare och cyklister.

Principssektion på planerad angöringsgata genom småhusområde.

Trafikflöden

Vägverket utförde trafikmätningar i anslutning till byn utmed väg

652 år 1999. Dessa mätningar visar att väg 652 hade ca 540 bilar/årsmedeldygn. Nybyggnationen av småhus väntas innebära en trafikökning med ca 6 fordonsrörelser/dygn och bostad.

Tågtrafik

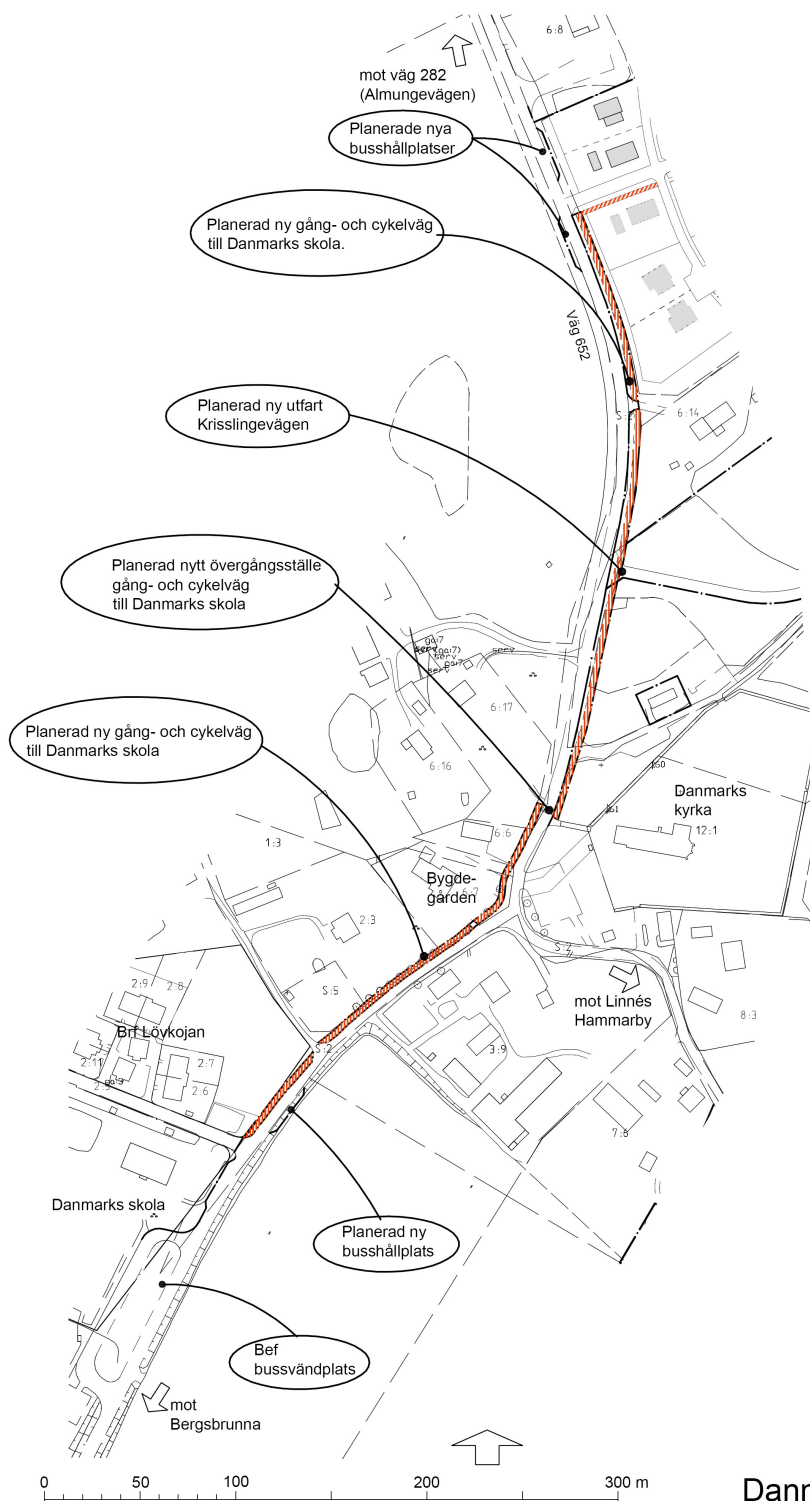
Arbete pågår för att få till en tågstation i Bergsbrunna för pendeltågstrafik i regi av UL och SL. Detta stationsläge är beläget ca två kilometer sydväst om Danmarks kyrkby. Cykelväg saknas dock till stationen.

Kollektivtrafik

Danmarks kyrkby trafikeras av ca 15 bussar per vardagsdygn i riktning till och från Uppsala. De flesta turer är primärt avsedda för skolbarn. Det finns en stor önskan om ökad turtäthet. Vid skolan har nyligen bussvändplats iordningställts. Skolbuss stannar då i direkt anslutning till skolområdet. Ytterligare busshållplatser i båda riktningar kommer att planläggas i norra planområdet i anslutning till angöringsgata till planerat småhusområde samt för norrgående trafik vid skolan.

Gång- och cykeltrafik

En ny gång- och cykelväg, enligt skiss nedan, föreslås längs väg 652 för att förbinda det nya småhusområdet med Danmarks skola. Val av sträckning är ett resultat av en studie av ett flertal sträckningsalternativ som framför allt kommit från de boende i Danmarks kyrkby. Cykelvägens mått framgår av sektioner nedan. Genom byn kommer cykelvägen att behöva ta tomtmark i anspråk. Cykelvägen ryms inte inom befintlig körbana för bilar. Vägen är alltför smal för att kunna indelas i körbana resp. cykelbana.

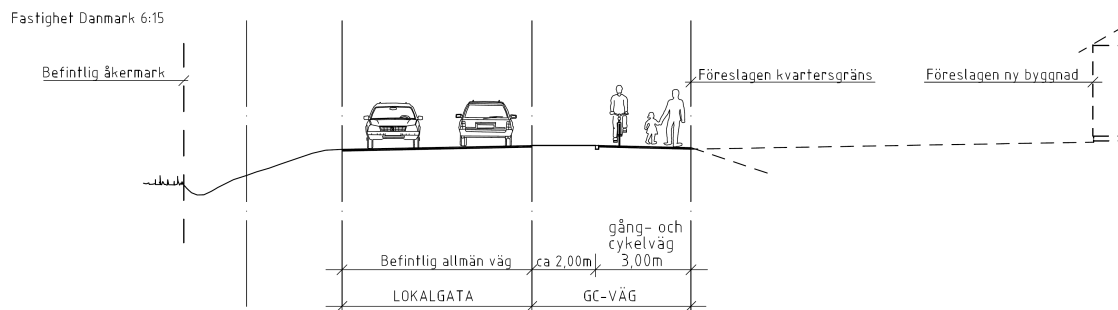
Danmarks kyrkby 2002/20086

ILLUSTRATIONSPLAN - GC-VÄG

UTSTÄLLNINGSHANDLING

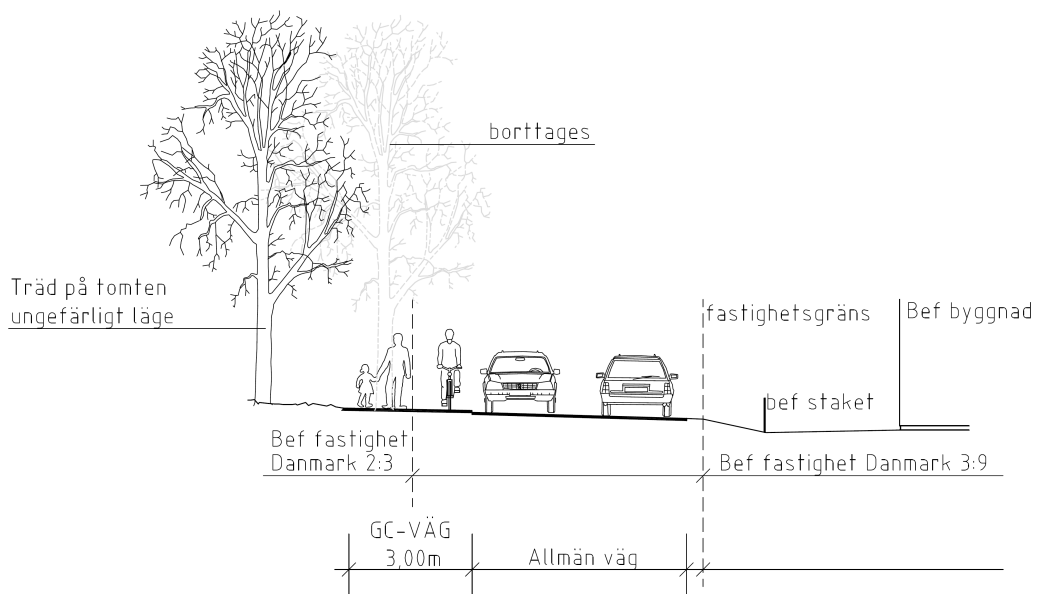
Förslag till gång- och cykelväg genom Danmarks kyrkby.

Principsektion allmän väg – GC-väg

Principsektion genom väg 652 som visar förslag till utformning av ny gång- och cykelväg norr om bykärnan. Gång- och cykelvägen föreslås placeras på östra sidan av väg 652.

Principsektion GC-väg – allmän väg

Principsektion genom väg 652 i avsnittet genom byns kärna. Gång- och cykelvägen föreslås placeras intill väg 652 för att minimera intrång på tomtmark..

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

En VA-utredning som redovisar lösningar för VA, dagvatten och uppvärmning finns framtagen (SWECO Viak, 051128). Inom det föreslagna nya småhusområdet kommer nya VA-anläggningar att anläggas. Inom planområdet finns också ett flertal befintliga ledningar. Större kända ledningslägen har markerats som u-område, se plankarta.

Exploatören ansvarar för utbyggnaden av nya ledningar. Uppsala kommun upprättar anslutningspunkt för hela det nya småhusområdet, till vilket VA-nätet ansluts. Förbindelsepunkten avser både vatten och spillvatten. Genom denna förbindelse kan det nya småhusområdet sammanbindas med vattenverk och reningsverk i Uppsala stad. Det är av miljöskäl önskvärt att befintliga ännu inte anslutna småhusfastigheter kan ansluta till detta VA-nät.

Dagvatten ska i huvudsak hanteras med lokalt omhändertagande till gagn för grundvattenbildning och opåverkade vattendrag.

Värmeförsörjning

En närvärmecentral finns föreslagen och är markerad *E*, se plankarta. Anläggningen bör baseras på fasta förnyelsebara bränslen, t.ex. träpellets. Anläggningen skulle kunna försörja stora delar av planområdet .

El

Flera befintliga el- och teleledningar berörs inom planområdet. Exploatören ska bekosta ev. omläggning av befintliga och nya ledningsdragningar samt anläggningar. Inom lämpliga delar av planområdet införs en egenskapsbestämmelse "a₂", "Byggnader för gemensamma hämtställen för avfall och nätstationer får uppföras efter särskild prövning."

Genom skogen i planområdets östra del sträcker en större luftburen kraftledning. Strömstyrkan i ledningen gör att ett respektavstånd ska hållas på ca 50 meter på var sida om ledningsmitt.

Avfall

Det nya småhusområdet förses med vändplatser med tillräcklig radie för vändande avfallsfordon. Inom lämpliga delar av planområdet införs en egenskapsbestämmelse "a₂", "Byggnader för gemensamma hämtställen för avfall och nätstationer får uppföras efter särskild prövning."

**FÖRENLIGHET
MED
ÖVERSIKTSPLAN
OCH
MILJÖBALKEN 3
OCH 4 KAP**

Planförslaget avviker på några punkter från gällande Översiktsplan för Uppsala stad (2002). Motiv till dessa avsteg har redovisats i programsamrådsredogörelse samt under rubrik ”Slutsatser av programsamrådet för planområdet”, i tidigare avsnitt.

Detaljplanen strider inte mot Miljöbalkens kapitel 3 och 4.

**BARN-
KONVENTIONEN**

Barnens intressen och behov med anknytning till boende, fritid och skola har alltmer uppmärksamrats, inte minst i stadsbyggnadssammanhang. Behoven växlar över tiden i takt med barnens ålder och utveckling. Planläggningen syftar till att ge förutsättningar för att allsidigt tillgodose behoven men huvudsakligen formuleras förutsättningarna i detalj först vid genomförandet av planen.

**KRAV PÅ MILJÖ-
BEDÖMNING**

Samlad bedömning om betydande miljöpåverkan

Nedanstående behovsbedömning av detaljplan för Danmarks kyrkby, har gjorts utifrån kriterierna i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar, bilaga 2 och 4.

- Planen berör områden av nationellt och kommunalt intresse för kulturmiljövården. Risken för betydande miljöpåverkan bedöms dock vara liten i och med att planerad bebyggelse läggs mellan skogsklädda moränkullar för att undvika direkt exponering mot öppet landskap, utsätts för stora krav angående placering, utformning och färg för anpassning till miljön. Befintlig bebyggelse skyddas också genom skyddsbestämmelser. Vidare kommer planen att beröra områden av regionalt och kommunalt intresse för naturvården dock ej genom fysiska ingrepp eller försämring av möjligheter till för naturvårdsobjektet lämplig skötsel.
- Planen kommer att beröra områden av betydelse för hållning med resurser. Vad gäller värden för rekreation- och friluftsliv berörs regionala och kommunala värden, Linnéstigen (möjligen jämförbart med världsarv enligt ÖP) och landsvägarna genom området (lokalt intressanta som gröna rekreativa länkar). Det sista bedöms påverkas positivt snarare än negativt genom planering av gc-väg som förstärker möjligheterna att använda vägarna i rekreationshänseende. Värden med avseende på transport och kommunikation samt energidistribution berörs i form av en 220 kV kraftledning, reservat för naturgasledning samt väg av riksintresse (E4), dock utan negativ påverkan. Den areella näringen kommer att påverkas genom att jordbruksmark tas i anspråk vilket inte bedöms ligga helt i linje med ÖP för staden. Kommunen har dock tidigare belyst argumenten för avvikelserna till översiktsplanen i tidigare utredning gjord på uppdrag av kommunledningskontoret 2004.
- Planen bedöms kunna ge upphov till något sämre framkomlighet för bilar och längre fordon i vägkorsning mitt i byn.

Detta p.g.a. planerad gc-väg som eventuellt kommer att innebära viss minskning av körytan men som samtidigt ökar trafiksäkerheten för fotgängare och cyklister.

- En 220 kV kraftledning kan komma att påverka planområdet. Planen uppfyller inte helt det regionala målet "säker strålmiljö" genom att maxvärdet 0,4 µT (riktvärde enligt Svenska kraftnät) och inte 0,2 µT (riktvärde enligt ÖP) används som riktvärden för miljöer där människor stadigvarande uppehåller sig.

Motiverat ställningstagande

Med utgångspunkt i ovanstående gör kommunen den bedömningen att ett genomförande av detaljplan för Danmarks kyrkby inte medför någon betydande miljöpåverkan enligt MB 6:11. En miljöbedömning enligt MB 6:11-6:18 bedöms därmed ej behöva utföras.

PLANENS KONSEKVENSER

Landskapsbild och kulturarv

Planen berör nationellt och kommunalt värdefulla områden enligt Översiktsplan för staden, 2002. Dessa är område

- klassat som riksintresse för kulturmiljövården. Värdegrunden ligger i förekommande fornlämningsmiljöer, agrara miljöer och bebyggelsemiljöer (kyrkomiljöer och tät bymiljö)
- kyrkligt kulturminne.
- värdefullt landskapsrum. Ger möjlighet till förståelse av vår egen och landskapets historia.
- kommunalt kulturmiljöområde, Långhundradalen. Utgörs av odlingslandskap längs den under forntiden betydelsefulla Långhundraleden med fornlämningar och medeltidsminnen och intressant bebyggelsestruktur.
- miljöer som särskilt väl illustrerar områdets kulturhistoriska innehåll.

Risken för betydande miljöpåverkan har bedömts vara liten i och med att man i detaljplanen har arbetat in ett antal konsekvensmildrande åtgärder i fråga om placering och utformning samt arbete med skyddsbestämmelser.

Naturmiljö

Planen berör ängs- och betesmark enligt Skogsvårdsstyrelsens inventering samt naturvårdsobjekt (höga naturvärden) enligt kommunens naturvårdsinventering. Vid en utvidgning av kyrkogårdsområdet bedöms risken vara liten för att objektens värde ska påverkas negativt då inga egentliga fysiska ingrepp görs. Vid utökning av kyrkogården görs bedömningen att det är möjligt att bevara delar av ursprunglig vegetation och inrymma detta i utformningen av en ny kyrkogård och minneslund och därmed även bevara värdena. Avverkning av träd kommer att ske vid byggandet av gc-väg mot Danmarks skola. Ingreppet bedöms påverka den kulturhistoriska miljön negativt men då träden är i dålig kondition bedöms det vara

acceptabelt samtidigt som kvarvarande träd på intilliggande tomt ges bättre förutsättningar för att utvecklas.

Mark, vatten och klimat

Planen bedöms inte påverka mark, vatten och klimat annat än genom visst tillskott av utsläpp p.g.a. ökade transporter till de planerade småhusområdet. Påverkan bedöms inte vara betydande.

Rekreation och friluftsliv

Planen berör värden för rekreation och friluftsliv i form av befintliga länkar med rekreativ, ekologisk funktion, skolornas närnatur (lokala värden) och Linnés ”exkursionsväg” Danmarksstigen (ev. värde i form av världsarv enligt ÖP för staden, 2002). Planen bedöms påverka de rekreativa värdena positivt i och med anläggande av ny gc-väg. En utvidgning av kyrkogårdsområdet bedöms kunna vara förenligt med berörda rekreativa värden. Linnéstigen kommer inte att påverkas.

Transport och kommunikation, energidistribution

Planen berör väg av riksintresse (E4), reservat för naturgasledning (riksintresse) och kraftledning av riksintresse. Ingen betydande påverkan bedöms dock ske på respektive intresse eller från respektive intresse på planområdet.

Störningar från omgivningen

Buller

En bullerutredning utfördes inför programsamrådet genom Ingemansson Tecknology (2004-01-09). Utredningen visar buller från nuvarande E4 samt beräknade värden från den nya E4-dragningen. Utredningen visar att gällande riktvärden för buller kan hållas för såväl befintlig som föreslagen ny bebyggelse.

Magnetfält

Vad gäller påverkan från magnetfält kring kraftledningar uppfyller planen dock inte helt det regionala målet ”säker strålmiljö” genom att maxvärdet 0,4 μ T (riktvärde enligt Svenska kraftnät) och inte 0,2 μ T (riktvärde enligt ÖP) används som riktvärden för miljöer där människor stadigvarande uppehåller sig.

Allergi

Centralt i Danmarks by finns en mindre gård med hästhållning. Detta kan utgöra en konflikt med de riktlinjer som finns för att skydda människor som vistas vid bl.a. skolor och bostadsområden mot allergiska reaktioner. Närmaste skolhus ligger ca 200 meter från hästhage och inom en radie med 500 meter ligger större delen av Danmarks by. En cirkel på ca 200 meter omfattar huvuddelen av byns gamla kärna.

Det förekommer flera olika riktvärden för avstånd mellan bostäder

och hästhållning resp. skola och hästhållning. Miljö- och hälso-
skyddsnämnden har i sitt programsamrådsyttrande ansett att minst
200 meter ska hållas mellan hästgård och ny bostadsbebyggelse.

Det är också viktigt att lyfta fram att hästhållning i byn kan bidra
till att bibehålla den lantliga karaktären och ett öppet landskap. Det
kan också innebära en uppskattad form av rekreation.

Hälsa och säkerhet

Säkerhet

I och med att ett större antal vuxna och barn kommer att röra sig i
byn och att biltrafiken ökar finns risk för försämrad trafiksäkerhet.
Situationen är idag långt ifrån optimal. Vissa ingrepp avses göras i
trafikkorsningen mitt i byn genom avsmalning av vägytan för att få
plats med gc-väg. Även andra trafiksäkerhetshöjande åtgärder pla-
neras i trafikkorsningen. Trafiksäkerheten bedöms dock i slutändan
öka i och med separering av cyklister, fotgängare och biltrafik. Viss
risk finns dock för något försämrad framkomlighet för biltrafik och
trafik med större fordon.

MEDVERKANDE I PROJEKTET

Under planarbetet har tjänstemän från Stadsbyggnadskontoret, Kul-
turkontoret, Gatu- och trafikkontoret, Fastighetskontoret, Kontoret
för barn, ungdom och arbetsmarknad samt VA- och avfallskontoret
medverkat.

STADSBYGGNADSKONTORET

Uppsala i februari 2007

Margaretha Nilsson
Planchef

Pernilla Hessling
Planarkitekt

Godkänd av byggnadsnämnden för:

• samråd	2005-12-15
• utställning	2006-09-21
• antagande	2007-02-22
• Laga kraft	2007-09-24

Detaljplan för
Danmarks kyrkby
Uppsala kommun

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

ORGANISATION

Tidplan

Detaljplanen bedöms vinna laga kraft under början av år 2007.

Genomförandetid

Planens genomförandetid är 10 år.

Ansvarsfördelning

Byggherren ansvarar för att åtgärda ev. uppkomna skador som uppstått på näraliggande fastigheter på grund av bygget. Byggherren har också ansvar för att tillse att erforderliga åtgärder vidtas för att minimera störningar under byggtid.

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmänna platser inom planområdet.

Planområdet innehåller flera olika gemensamhetsanläggningar, betecknade *g* enligt plankartan. Gemensamhetsanläggningarna skall ansvara för skötsel och drift av lokalvägar belägna på kvartersmark, VA-ledningar och natur- och parkmark samt fornlämningsområde. Vid bildandet av gemensamhetsanläggning med ansvar för VA-ledningar inom planerat småhusområde ska frågan om anslutning av befintliga närliggande fastigheter behandlas.

Avtal

Exploateringsavtal

Ett exploateringsavtal skall upprättas och föreligga senast när byggnadsnämnden antar planen. Exploateringsavtalet skall reglera markupplåtelser/marköverlåtelser och kostnadsansvar för den nya gång- och cykelväg som är föreslagen utmed väg 652 genom byn fram till Danmarks skola. Vidare ska exploateringsavtalet reglera kostnader och ansvar avseende eventuella trafiksäkerhetsåtgärder på väg 652, friytor (inkl. lek- och spelytor samt eventuella anslutningar mot omgivande naturmark för bättre tillgänglighet).

Vägverket önskar granska och godkänna ritningar för planerad gc-väg mellan planerat småhusområde och Danmarks skola innan byggstart. Ett avtal ska upprättas mellan kommunen och Vägverket som reglerar byggande och drift av gc-vägen.

Upprustning av Krisslingevägen mellan väg 652 och väg mot Vändtegen regleras i överenskommelse mellan Danmarks-Krisslinge Samfällighetsförening och exploatören.

Gestaltningssprogram

Ett gestaltningssprogram upprättas inför Bygglovprövning. Gestaltningssprogrammet ska vara klart innan planens antagande och ingå i planhandlingen. Framtagna riktlinjer ska följas i bygglovskedet. Gestaltningssprogrammet bör visa på lämpliga hustyper, material och färgsättning samt utformning av gatumark inom småhusområdet, gc-väg och områdets park- och grönytor (se planbeskrivningen s. 22). Gestaltningssprogrammet skall bekostas av byggherren.

FASTIGHETSÄTT Fastighetsbildning, gemensamhetsanläggning mm

Detaljplanen utgör underlag för de fastighetsbildningar som är en förutsättning för planens genomförande.

EKONOMI

Planekonomi

Den föreslagna exploateringen med småhus i planområdets norra del skall bekosta ledningar fram till kommunens anvisade anslutningspunkt för VA samt föreslagen gång- och cykelväg utmed väg 652.

Ev. flytt av befintliga ledningar och anläggningar för el, tele och dagvatten skall bekostas av exploatören.

UTREDNINGAR

Tekniska utredningar

Exploatören skall bekosta VA-utredning samt ev. utredningar kring el- och energisystem.

Arkeologi

Arkeologisk utredning har, efter tillstånd från Länsstyrelsen, utförts av Upplandsmuseet (2004-10-26). Denna utredning bekostades av Aktinova Företagsutveckling AB.

Buller

Utredning av buller har utförts av Ingemansson Technology AB (2004-01-09). Denna utredning har bekostats av Uppsala kommun.

Vatten- och avlopp

En VA-utredning har tagits fram och bekostats av exploatören för det föreslagna småhusområdet.

MEDVERKANDE I PROJEKTET

I projektet har medverkat tjänstemän från Stadsbyggnadskontoret, VA- och avfallskontoret, Gatu- och trafikkontoret, Kulturkontoret, Fastighetskontoret och Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad.

Vägverket har givit synpunkter på utformning av den föreslagna

gång- och cykelvägen utmed väg 652.

Sweco VBB Viak och Sweco FFNS arkitekter har medverkat genom att ta fram planskisser och VA-utredning för den föreslagna småhusexploateringen i planområdets norra del.

STADSBYGGNADSKONTORET

Uppsala i februari 2007

Margaretha Nilsson
Planchef

Pernilla Hessling
Planarkitekt

Godkänd av byggnadsnämnden för:

- samråd 2005-12-15
- utställning 2006-09-21

Antagen av byggnadsnämnden
Laga kraft

2007-02-22
2007-09-24